

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

ARCHIV OBCE ČESKÝ ÚJEZD

1869 – 1943

Inventář číslo AP 266

NAD 827

Vlastník fondu: ČR – SOA Litoměřice

Věra Hladíková

Ústí nad Labem 2014

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 266.
Ústí nad Labem, dne 30. prosince 2016

PhDr. Vladimír Kaiser
ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Archiv obce Český Újezd

Časový rozsah: 1864 – 1943

Inventární jednotky: 9

Evidenční jednotky: 1 karton

Rozsah: 0,07 bm

Stav ke dni: 12. 11. 2014

Fond reinventarizovala: PhDr. Věra Hladíková

Inventář schválil: PhDr. Vladimír Kaiser

Počet stran: 5

Úvod

I. Vývoj organizace úřadu

Obec Český Újezd, rozkládající se na 199 ha, leží pod kopcem Nedvězí mezi Chabařovicemi a Všebořicemi, severozápadně od Ústí nad Labem. Obecní úřad v Českém Újezdě vznikl v roce 1850 na základě prozatímního obecního zřízení z roku 1849. Spadal do politického okresu Ústí nad Labem a soudního okresu Chabařovice. Před rokem 1850 byla obec součástí panství Chlumec, v polovině 17. století zde žilo 10 rodin malých rolníků a jedna rodina, klasifikována jako zahradník. Zdrojem obživy byla tedy zemědělská výroba, což se ovšem od poloviny 19. století změnilo. Na katastru obce otevřel hrabě Westphalen v roce 1889 důl Petri, pozdějším vlastníkem se stala Mostecká uhelná společnost v Mostě. Těžilo se zde jak povrchovou, tak důlní těžbou, největší hloubka dolu čítala 40 m, důl zaměstnával kolem 100 dělníků. Zatímco na počátku samostatné samosprávné obce v roce 1854 zde žilo 156 obyvatel, v roce 1900, 235, a v roce 1930 – 312 obyvatel. Počet domů vzrostl od 29 do 49 v roce 1930. Vzhledem k hornickému osazenstvu vsi, žilo zde i poměrně více českého obyvatelstva, než v jiných obcích. V roce 1930 zde nalézáme 63 Čechů vedle 241 Němců a 8 cizinců. Vzhledem k nutnosti odborných profesí se zde vyskytovali i občané židovské národnosti (5 Židů v roce 1921). Hrabě Westphalen byl též vlastníkem pozemkového majetku v obci, který pronajímал trmickému hraběti Sylva-Taroucca Nostitzovi.

V čele obce v roce 1850 stál obecní výbor. Ten volil ze svého středu obecní představenstvo, v čele s obecným představeným – starostou, jenž fungoval jako výkonný orgán a prováděl usnesení obecního výboru. Nelze rekonstruovat všechny představené obce, pouze v roce 1876 známe Karl Hiebsche. Ještě jedna zvláštnost, která odděluje Český Újezd od obcí s převažujícím zemědělským charakterem hospodářství, v radě obce jsou představený hostinský, a radní další hostinský, kovář a obchodník se smíšeným zbožím. V letech 1885 – 1892 se stal představeným obce Valentin Pollak, 1893 – 1912 Karl Finze, 1913 – 1926 Eduard Brosche, 1930 – 1939 Richard Seiche.

Po roce 1918 dosavadní systém zůstal zachován, důsledně se začal užívat, někde i dříve, výraz obecní zastupitelstvo místo obecní výbor, rovněž tak představenstvo je nahrazeno výrazem obecní rada a skládá se z radních. Okupace pohraničí přinesla ve správě obce zásadní změnu, došlo k postátnění samosprávy jmenováním starosty a jeho dvou zástupců, tzv. přidělců, úřadem říšského landráta. Veškerá moc přešla na říšskou správu. Celé území se stalo říšskou župou sudetskou (Reichsgau Sudetenland) s novým systémem úřadů, a s důsledným uplatněním tzv. vůdcovského principu. Starosta mohl vztáhnout každou záležitost na sebe, radní netvořili žádné kolegium a nedělali společná rozhodnutí, fungovali jen jako starostovi poradci. Navíc k obecní správě patřil zmocněnec NSDAP, zajišťující soulad obecní správy s programem nacistické strany. Od října 1938 byl starostou obce jmenován Richard Seiche. Členství obecních funkcionářů v NSDAP bylo základním předpokladem pro výkon funkce. Obecní úřad zde fungoval do května roku 1945, kdy byl nahrazen místní správní komisí.

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond vznikl z činnosti Obecního úřadu v Českém Újezdě Původně byl uložen na obecním úřadě, po roce 1945 v budově Místního národního výboru v Českém Újezdě. Do okresního

archivu byl převezen někdy v roce 1960 spolu s písemnostmi MNV v Českém Újezdě. V roce 2000 vznikl inventární soupis, který byl reinventarizován a doplněn úvodem v roce 2014.

III. Archivní charakteristika fondu

Časový rozsah: 1869 – 1943. Největší část materiálu pochází z 20. století

Zachovalost a skartace: Fond se dochoval v naprostém torzu. Skartace nebyla prováděna.

Archivní struktura: fond je uspořádán podle Metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce č.: AS/1-284/00 v následujícím systému:

Obecní úřad 1869 – 1943

Spisový materiál

Spisy

- Správa obecního majetku
- Rozpočtové hospodaření obce
- Péče o bezpečnost a veřejný pořádek
- Stavební záležitosti
- Elektrifikace
- Vodovody, voda
- Spolupůsobení ve státních záležitostech
- Katastrální záležitosti
- Soudní záležitosti

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Několik stavebních plánů domů a trestní spisy občanů jsou asi nejucelenější aktový materiál.

V. Záznam o vypracování inventáře

Fond nově uspořádala v roce 2014 PhDr. Věra Hladíková, inventář schválil PhDr. Vladimír Kaiser.

Literatura

- Zevrubný popis rozdělení země království Českého, Praha 1854, s. 271
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 1. Dezember 1930, I. Böhmen, Praha 1935, s. 387
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 15. Februar 1921, I. Böhmen, Praha 1924, s. 185
- Heimatkunde des Bezirkes Aussig III/2, Ústí nad Labem 1931
- Kleine Ortskunde für den Stadt- und Landkreis Aussig, Ústí nad Labem 1944, s. 15
- AMUL, Okresní úřad 1850 – 1938, kniha inv.č. 17

Obecní úřad

I. Spisy

Správa obecního majetku

a) rozpočtové hospodaření obce

1	Přehled obecních příjmů a rozpočtů za rok 1879	1880	KT 1
---	--	------	------

Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

a) stavební záležitosti

2	Stavební spisy – jednotlivci, bez čp., jen čísla parcel	1869 – 1932	KT 1
---	---	-------------	------

3	Stavební – Meierhof, westphalenský statek v Č. Újezdě	1884 – 1916	KT 1
---	---	-------------	------

4	Stavební spisy dolu Petri – transformátor, filtrační zařízení, třídírna, prodejna potravin, hygienické zařízení, kancelářská budova	1901 – 1929	KT 1
---	---	-------------	------

b) elektrifikace

5	Projekt transformátoru (domovní)	1921	KT 1
---	----------------------------------	------	------

c) vodovod, voda

6	Obecní vodovod, rozpočet, vyšetření vody	1925 – 1938	KT 1
---	--	-------------	------

7	Regulace Ždírnického potoka	1920, 1932, 1942 – 1943	KT 1
---	-----------------------------	----------------------------	------

Spolupůsobení ve státních záležitostech

a) záležitosti katastrální

8	Plány parcel	1899	KT 1
---	--------------	------	------

b) soudní záležitosti

9	Trestní spisy	1897 – 1937	KT 1
---	---------------	-------------	------